

УДК 616.31+371.711

**И. Г. Топов, С. А. Шнайдер, д. мед. н.,
*А. В. Маслов, к. мед. н.**

Государственное учреждение «Институт
стоматологии и челюстно-лицевой хирургии
Национальной академии медицинских наук Украины»
*Одесский национальный медицинский университет

СОСТОЯНИЕ СТОМАТОЛОГИЧЕСКОГО ЗДОРОВЬЯ У УЧАЩИХСЯ ВОЕННОГО ЛИЦЕЯ

Цель исследования. Изучение стоматологической заболеваемости у учащихся военного лицея, определение уровня гигиены полости рта и нуждаемости в лечении.

Материалы и методы. В клинических исследованиях участвовало 215 детей из разных регионов страны в возрасте 14-15 лет, которые учатся в военном лицее, питаются и живут в условиях учебного заведения.

Обследование проводилось в условиях стоматологического кабинета учебного заведения, с использованием стоматологического зеркала и зонда, а также пародонтального зонда для оценки состояния тканей пародонта. Данные фиксировались в картах стоматологического обследования полости рта ребенка.

Состояние твердых тканей зубов оценивали по индексу КПУз, уровень гигиены – по индексам Silness Loe и Stallard, а также для оценки состояния тканей пародонта были изучены индексы РМА % (Рамта), индекс кровоточивости (Muhlemann) и индекс Шиллера-Писарева.

Результаты исследования и их обсуждение. При осмотре 215 детей установлено, что распространенность кариеса и его осложненной составила 77,68 %, а интенсивность – $2,92 \pm 0,25$. Среди всех обследуемых лишь 48 детей имели интактный зубной ряд. У 19 детей выявлен множественный кариес. У 11 детей выявлен флюороз зубов.

Был проведен анализ структуры индекса КПУз. Оказалось, что 65 % его составляют зубы, нуждающиеся в лечении по поводу кариеса, 32 % – запломбированные зубы, 3 % – зубы, нуждающиеся в лечении по поводу осложненных форм кариеса и менее 1 % – удаленные зубы.

Также была проведена оценка уровня гигиены полости рта у детей и выяснилось, что из 215 детей 35 человек имели хороший уровень гигиены, 148 детей – удовлетворительный уровень гигиены и 32 детей неудовлетворительный уровень гигиены. Плохой уровень гигиены у детей не встречался.

При осмотре детей в результате анализа полученных данных о состоянии тканей пародонта установлено, что распространенность заболеваний тканей пародонта составляет 69,92 %, где в 64 % случаев (137 детей) это легкая степень гингивита, в 25 % случаев (54 детей) это средняя степень гингивита и в 11 % случаев (24 детей) это тяжелая степень гингивита.

Также был определен уровень стоматологической помощи (УСП), он составил 31 % и оценивается как недостаточный, что свидетельствует о необходимости санации учащихся закрытых военных заведений.

Выводы. Результаты исследования указывают на высокую интенсивность кариозного процесса, высокую распространенность заболеваний тканей пародонта, гигиену на удовлетворительном уровне среди большинства учащихся, а также необходимость санации учащихся закрытых военных учреждений.

Ключевые слова: эпидемиология, кариес зубов, ткани пародонта, гигиена полости рта.

І. Г. Топов, С. А. Шнайдер, О. В. Маслов

Державна установа «Інститут стоматології
та щелепно-лицевої хірургії Національної академії
медичних наук України»
Одеський національний медичний університет

СТАН СТОМАТОЛОГІЧНОГО ЗДОРОВ'Я У УЧНІВ ВІЙСЬКОВОГО ЛІЦЕЮ

Мета дослідження. Вивчення стоматологічної захворюваності в учнів військового лицею, визначення рівня гігієни порожнини рота і потребу в лікуванні.

Матеріали та методи. У клінічних дослідженнях брало участь 215 дітей з різних регіонів країни у віці 14-15 років, які навчаються у військовому лицейі, харчуються і живуть в умовах навчального закладу.

Обстеження проводилося в умовах стоматологічного кабінету навчального закладу, з використанням стоматологічного дзеркала і зонда, а також пародонтального зонда для оцінки стану тканин пародонта. Дані фіксувалися в картах стоматологічного обстеження порожнини рота дитини.

Стан твердих тканин зубів оцінювали за індексом КПУз, рівень гігієни – за індексами Silness Loe і Stallard, а також для оцінки стану тканин пародонта були вивчені індекси РМА % (Рамта), індекс кровоточивості (Muhlemann) та індекс Шиллера-Писарева.

Результати дослідження та їх обговорення. При огляді 215 дітей встановлено, що поширеність кариєсу і його ускладнень складала 77,68 %, а інтенсивність – $2,92 \pm 0,25$. Серед всіх обстежуваних лише 48 дітей мали інтактний зубний ряд. У 19 дітей виявлено множинний кариес. У 11 дітей виявлено флюороз зубів.

Був проведений аналіз структури індексу КПУз. Виявилось, що 65 % його складають зуби, які потребують лікування з приводу кариєсу, 32 % – запломбовані зуби, 3 % – зуби, що потребують лікування з приводу ускладнених форм кариєсу і менше 1 % – видалені зуби.

Також була проведена оцінка рівня гігієни порожнини рота у дітей і з'ясувалося, що з 215 дітей 35 мали хороший рівень гігієни, 148 дітей – задовільний рівень гігієни і 32 дітей незадовільний рівень гігієни. Поганий рівень гігієни у дітей не зустрічався.

При огляді дітей в результаті аналізу отриманих даних про стан тканин пародонта встановлено, що поширеність захворювань тканин пародонта складає 69,92 %, де в 64 % випадків (137 дітей) це легкий ступінь гингівіту, в 25 % випадків (54 дітей) це середня ступінь і в 11 % випадків (24 дітей) це важкий ступінь гингівіту.

Також було визначено рівень стоматологічної допомоги (РСД), він склав 31 % і оцінюється як недостатній, що свідчить про необхідність санації учнів закритих військових закладів.

Висновки. Результати дослідження вказують на високу інтенсивність кариозного процесу, високу поширеність захворювань тканин пародонта, гігієну на задовільному рівні серед більшості учнів, а також необхідність санації учнів закритих військових установ.

Ключові слова: епідеміологія, кариес зубів, тканини пародонту, гігієна порожнини рота.

I. G. Topov, S. A. Schneider, A. V. Maslov

State Establishment «The Institute of Stomatology and Maxillo-Facial Surgery National Academy of Medical Science of Ukraine»
Odessa national medical University

STOMATOLOGICAL HEALTH STATUS AT THE STUDENTS OF THE MILITARY LYCEUM

Purpose of the study. *The study of dental morbidity in students of the military lyceum, the determination of the level of oral hygiene and the need for treatment.*

Materials and methods. *215 children from different regions of the country aged 14–15 years who study at the military lyceum, eat and live in the conditions of an educational institution participated in the clinical studies.*

The survey was carried out in the dental office, using a dental mirror and probe, as well as a periodontal probe to assess the condition of periodontal tissues. The data were recorded in the dental examination cards of the child's oral cavity.

The state of hard dental tissues was assessed by the KПУз index, the level of hygiene – by Silness Loe and Stallard indexes, and PMA % (Parma), bleeding index (Muhlemann) and Schiller-Pisarev index were studied to assess the condition of periodontal tissues.

The results of the study and their discussion. *On examination, 215 children found that the prevalence of caries and its complications was 77.68 %, and the intensity was 2.92±0.25. Among all surveyed, only 48 children had an intact dentition. 19 children had multiple caries. 11 children had dental fluorosis.*

An analysis of the structure of the KПУз index was conducted. It turned out that 65 % of it is made up of teeth that need treatment for caries, 32 % are filled teeth, 3 % are teeth that need treatment for complicated forms of caries, and less than 1% are extracted teeth.

They also assessed the level of oral hygiene in children and found that out of 215 children, 35 people had a good level of hygiene, 148 children had a satisfactory level of hygiene, and 32 children had an unsatisfactory level of hygiene. Poor hygiene in children is not met.

When examining children, as a result of analyzing the obtained data on the condition of periodontal tissues, it was established that the prevalence of periodontal tissue diseases is 69.92 %, where in 64 % of cases (137 children) it is mild degree of gingivitis, in 25 % of cases (54 children) it is average gingivitis and in 11 % of cases (24 children) is a severe degree of gingivitis.

Also, the level of dental care (USP) was determined, it was 31 % and is assessed as insufficient, which indicates the need for rehabilitation of students of closed military schools.

Conclusion. *The results of the study indicate a high intensity of the carious process, a high prevalence of periodontal tissue diseases, hygiene at a satisfactory level among the majority of students, as well as the need to rehabilitate students of closed military institutions.*

Key words: *epidemiology, dental caries, periodontal tissue, oral hygiene.*

Эпидемиологическое обследование детского населения играет важную роль в анализе стоматологической заболеваемости, что необходимо для сравнения заболеваемости в разных регионах, определения качества стоматологической помощи, планирования программ профилактики и оценки их эффективности [1].

Проведенный в последние годы мониторинг свидетельствует о наличии высокого уровня стоматологической заболеваемости детей школьного возраста в Украине, который значительно превышает аналогичные показатели в странах Европы. По результатам эпидемиологических обследований различных авторов известно, что в разных регионах Украины кариес встречается у 60-80 % детского населения [2-7].

Несмотря на стремительное развитие стоматологии, распространенность и интенсивность кариеса имеют четкую тенденцию роста, особенно среди лиц детского возраста [8]. Так, распространенность кариеса временных зубов у 6-летних детей составляет 87,9 % при интенсивности поражения КПУз – 4,6; распространенность кариеса зубов постоянного прикуса у 12-летних детей – 72,3 % при интенсивности поражения КПУз – 2,75, а у 15-летних подростков она была еще выше и составила 76 %, при средней интенсивности 4,3 зуба [9].

Аналогичная картина наблюдается и с состоянием тканей пародонта у детей. По последним данным распространенность заболеваний тканей пародонта у детей и подростков в мире составляет 64-93 % и этот показатель растет с увеличением возраста. В структуре стоматологических заболеваний у детей заболевания тканей пародонта занимают второе место после кариеса зубов, что очевидно из результатов 30 летнего наблюдения Глобального банка стоматологических данных ВОЗ, в частности, в Украине распространенность заболеваний тканей пародонта составляет от 51 до 100 % [10-12].

У детей превалирует гингивит, чаще всего хронический катаральный гингивит, который встречается в среднем у 70-80 % детского населения Украины [13-17].

Также, по данным эпидемиологических обследований ряда авторов, с каждым годом увеличивается распространенность зубочелюстных аномалий у детей. Около 40-65% детского населения Украины имеют различные формы зубочелюстных аномалий [18, 19].

По результатам эпидемиологического исследования, проведенного сотрудниками Института стоматологии и челюстно-лицевой хирургии АМНУ в разных регионах Украины установлено, что распространенность кариеса у 15-летних детей составляет 85%, а интенсивность (КПУз) – 4,31. Распространенность заболеваний тканей пародонта в данной возрастной группе составляет 59 %, а распространенность зубочелюстных аномалий (ЗЧА) составляет 55,86 %.

Изучение стоматологической заболеваемости необходимо для повышения эффективности лечения и профилактики основных стоматологических заболеваний.

Цель исследования. Изучение стоматологической заболеваемости у учащихся военного лицея, определение уровня гигиены полости рта и нуждаемости в лечении.

Материалы и методы. В клинических исследованиях участвовало 215 детей из разных регионов страны в возрасте 14-15 лет, которые учатся в военном лицее, питаются и живут в условиях учебного заведения.

Обследование проводилось в условиях стоматологического кабинета учебного заведения, с использованием стоматологического зеркала и зонда, а также пародонтального зонда для оценки состояния тканей пародонта. Данные фиксировались в картах стоматологического обследования полости рта ребенка, разработанных в отделе эпидемиологии и профилактики основных стоматологических заболеваний, детской стоматологии и ортодонтии Института стоматологии и челюстно-лицевой хирургии Национальной академии медицинских наук Украины.

Обследование лицестов проводили по методике рекомендованной ВОЗ [20]. Состояние твердых тканей зубов оценивали по индексу КПУз, уровень гигиены – по индексам Silness Loe (1967) и Stallard (1969), а также для оценки состояния тканей пародонта были изучены индексы РМА % (Parma), индекс кровоточивости (Muhlemann, Son (1971) и индекс Шиллера-Писарева.

Результаты исследования и их обсуждение. При осмотре 215 детей установлено, что распространенность кариеса и его осложнений составила 77,68 %. Среди всех обследуемых лишь 48 детей имели интактный зубной ряд. 19 детей имели множественный кариес (КПУз более 8). У 11 детей был флюороз зубов. Среднее значение КПУз по группе составило $2,92 \pm 0,25$.

Был проведен анализ структуры индекса КПУз (рис. 1). Оказалось, что 65 % его составляют зубы, нуждающиеся в лечении по поводу кариеса, 32 % – запломбированные зубы, 3 % – зубы, нуждающиеся в лечении по поводу осложненных форм кариеса и менее 1 % – удаленные зубы.

Рис. 1 Структура индекса КПУ

Также была проведена оценка уровня гигиены полости рта у детей по индексам Silness Loe (1967), Stallard (1969) и индексу зубного камня, их средние значения составили $1,05 \pm 0,09$, $1,09 \pm 0,10$ и $0,02 \pm 0,002$ соответственно, что, в общем, оценивается как удовлетворительный уровень гигиены. При более детальном анализе выяснилось, что из 215 детей 35 человек имели хороший уровень гигиены, 148 детей – удовлетворительный уровень гигиены и 32 детей неудовлетворительный (рис. 2). Плохой уровень гигиены у детей не встречался.

Распространенность зубного камня составила 7,86 % и оценивается как низкая.

■ Хороший ■ Удов. ■ Неуд.

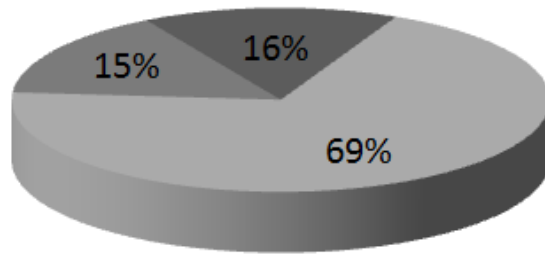

Рис. 2 Уровень гигиены лицестов

Для оценки состояния тканей пародонта были изучены индексы РМА % (Parma), индекс кровоточивости (Muhlemann, Son (1971) и индекс Шиллера-Писарева, их средние значения составили $15,19 \pm 1,11$ %, $0,18 \pm 0,012$ и $1,16 \pm 0,08$ соответственно.

При осмотре детей в результате анализа полученных данных о состоянии тканей пародонта установлено, что распространенность заболеваний тканей пародонта составляет 69,92 %, где в 64% случаев (137 детей) это легкая степень гингивита (при значении РМА% до 25%), в 25% случаев (54 детей) это средняя степень гингивита (при значении РМА% от 25% до 50%) и в 11% случаев (24 детей) это тяжелая степень гингивита (при значении РМА% выше 50%) (рис. 3).

Симптом кровоточивости встречался у 90 детей, таким образом распространенность индекса кровоточивости составила 41,86 % и оценивается как средняя.

■ РМА<25% ■ 25%<РМА<50% ■ РМА>50%

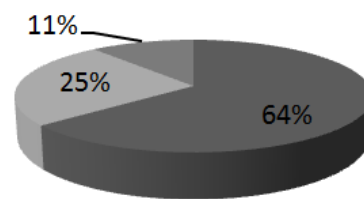

Рис. 3 Характеристика воспалительного процесса в тканях пародонта по индексу РМА % у лицестов.

Была выявлена высокая распространенность зубочелюстных аномалий, которая составила 63,45 %, большая часть из которых - скученность зубов во фронтальном отделе и дистальный прикус.

Используя индекс КПУп мы определили уровень стоматологической помощи (УСП), он составил 31% и оценивается как недостаточный, что свидетельствует о необходимости санации учащихся закрытых военных заведений.

Выводы. Среди всех детей, участвующих в обследовании, только 22 % детей имели здоровые зубы. На момент осмотра, у 30 % детей отсутствовали вос-

палительные процессы в тканях пародонта и у 37 % детей отсутствовали ЗЧА. Распространенность кариеса составила 77,68 % при средней интенсивности $2,92 \pm 0,25$. В структуре индекса КПУз около 2/3 зубов нуждается в лечении, что свидетельствует о необходимости санации детей. Распространенность симптома кровоточивости оценивалась как средняя и составила 41,86 %. Количество детей, которые имели хороший уровень гигиены, составило 16 %, удовлетворительный уровень гигиены встречался у 69 % детей, а в 15% случаев – неудовлетворительный уровень гигиены. Распространенность зубного камня оценивается как низкая и составила 7,86 %.

Список литературы

1. Профілактика стоматологічних захворювань: навч. посібник / під ред. Р. В. Казакової. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2017. – 136 с.
2. Казакова Р. В. Порівняльний аналіз показників карієсу зубів і захворювань тканин пародонта у підлітків, які проживають у різних екологічних умовах / Р. В. Казакова, В. С. Мельник, М. В. Білицук // Новини стоматології. – 2013. – № 1. – С. 78-79.
3. Денга О. В. Поражаемость каріесом зубов детей, проживающих в районах Одесской области с различной пестицидной нагрузкой / О. В. Денга, А. В. Николаева, С. В. Шпак // Вісник стоматології. – 2007. – № 3. – С. 38-44.
4. Денга О. В. Стоматологическая заболеваемость детей дошкольного возраста г. Тернополь / О. В. Денга, В. В. Ковальчук, В. С. Иванов // Вестник стоматологии. – 2014. – № 2. – С. 61-64.
5. Денга О. В. Заболеваемость тканей пародонта и состояние гигиены полости рта у детей Одесской области / О. В. Денга, И. А. Спичка, В. С. Иванов [и др.] // Український стоматологічний альманах. – 2004. – № 1-2. – С. 52-60.
6. Смоляр Н. І. Ураженість каріесом постійних зубів у дітей Закарпаття / Н. І. Смоляр, Е. В. Безвужко, Н. Л. Чухрай, М. І. Мельничук // Профілактична і дитяча стоматологія. – 2012. – № 2. – С. 43-45.
7. Здоровье полости рта. – Информационный бюллетень № 318. – Май 2012. – Электронный ресурс: <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs318/ru/> – Центр СМІ Всемирной организации здравоохранения.
8. Дуран Н. М. Порівняльний аналіз поширеності карієсу у дітей, котрі народилися та проживають у гірських районах Закарпатської області, з школярами міста Ужгород / Н. М. Дуран, О. В. Клітинська // Науковий вісник Ужгородського університету, серія «Медицина». – 2013. – № 3. – С. 142-145.
9. Павленко О. В. Шляхи реформування системи надання стоматологічної допомоги населенню України. Дискусія / О. В. Павленко, О. М. Вахненко // Современная стоматология. – 2013. – № 4. – С. 180-184.
10. Данилевський Н. Ф. До питання щодо етіології, класифікації та термінології захворювань пародонту / Н. Ф. Данилевський, А. В. Борисенко // Новини стоматології. – 2001. – № 1. – С. 8-10.
11. Хоменко Л. О. Сучасний погляд на класифікацію захворювань пародонту у дітей / Л. О. Хоменко, О. І. Остапко, Н. В. Біденко // Профілактична та дитяча стоматологія. – 2009. – № 1. – С. 6-11.
12. Childhood overweight-obesity and periodontal diseases: is there a real correlation? / G. L. Sfasciotti, R. Marini, A. Pacifici [et al.] // Ann. Stomatol. (Roma). – 2017. – Vol. 10, No 7 (3). – P. 65-72. Doi: 10.11138/ads/2016.7.3.065. eCollection 2016 Jul-Sep.
13. Хоменко Л. А. Заболевания пародонта у лиц молодого возраста: проблема риска и диагностики / Л. А. Хоменко, Н. В. Біденко, Е. И. Остапко // Стоматолог. – 2006 – №1-2. – С. 54-57.
14. Модина Т. Н. Патология тканей пародонта и функциональное состояние организма у подростков / Т. Н. Модина, Е. В. Мамаева, О. И. Лопаткина // Стоматология детского возраста и профилактика. – 2006. – №1-2. – С. 78-84.
15. Остапко О. І. Статистична оцінка чинників ризику і прогнозування розвитку захворювань пародонту у дітей / О. І. Остапко, О. О. Тимофеева // Науковий вісник НМУ імені О. О. Богомольця. – 2007. – Спец. вип. – С. 165-169.

16. Хоменко Л. О. Стоматологічне здоров'я дітей України: реальність та перспектива / Л. О. Хоменко // Науковий вісник НМУ ім. О. О. Богомольця. – 2007. – Спецвипуск. – С. 11-14.
17. Смоляр Н. І. Стоматологічне здоров'я дітей. Досягнення, проблеми, перспективи. Актова промова 16 листопада 2006. / Смоляр Н. І. – Львів: ГалДент, 2006. – 27 с.
18. Денга О. В. Поширеність зубоцеліпних аномалій і карієсу зубів у дітей у період раннього змінного прикусу / О. В. Денга, Б. М. Мірчук, М. Раджаб // Український стоматологічний альманах. – 2004. – № 1-2. – С. 48-51.
19. Васильчук О. С. Поширеність карієсу зубів та зубоцеліпних аномалій у дітей 9-12 років Томашпільського району Вінницької області. / О. С. Васильчук, Ю. В. Філімонов, А. В. Мартинюк // Вісник морфології. 2016. – Т. 22, № 1. – С. 155-158.
20. Иванов В. С. Стоматологическая заболеваемость у детей дошкольного и младшего школьного возраста г. Одессы (часть 1) / В. С. Иванов // Вестник стоматологии. – 2013. – № 1. – С. 120-124.

REFERENCES

1. Kazakova R. V., Melnik V. S., Horzov L. F. *Profilaktyka stomatologichnyh zahvorjuvan': navch. posibnyk* [Prevention of dental diseases: teaching manual]. Uzhgorod: Vydavnytstvo UzhNU «Goverla»; 2017: 136.
2. Kazakova R. V., Melnik V. S., Bilshchuk M. V. Comparative analysis of dental caries and periodontal tissue diseases in adolescents living in different ecological conditions. *Novyny stomatologii'*. 2013; 1: 78-79.
3. Denga O. V., Nikolaeva A. V., Shpak S. V. The caries affection of the teeth of children living in areas of the Odessa region with different pesticidal load. *Visnyk stomatologii*. 2007; 3: 38-44.
4. Denga O. V., Kovalchuk V. V., Ivanov V. S. Dental morbidity in preschool-aged children in Ternopil. *Visnyk stomatologii*. 2014; 2: 61-64.
5. Denga O. V., Spychka I. A., Ivanov V. S. et al. The incidence of periodontal tissues and the state of oral hygiene in children of Odessa region. *Ukrain's'kyj stomatologichnyj al'manah*. 2004; 1-2: 52-60.
6. Smolyar N. I., Bezvushko E. V., Chukhraj N. L., Melnychuk M. I. Damage of caries of permanent teeth in children of Zacarpattia. *Profilaktychna i dytjacha stomatologija*. 2012; 2: 43-45.
7. *Zdorov'e polosti rta. – Informacionnyj bjulleten' № 318. – Maj 2012. – Jelektronnyj resurs: Health of the oral cavity. - Newsletter No. 318. – May 2012. – Electronic resource: http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs318/en/* – Media Center of the World Health Organization.
8. Duran N. M., Clytynska O. V. A comparative analysis of the prevalence of caries in children born and living in mountainous areas of the Transcarpathian region, with students of Uzhgorod. *Naukovyj visnyk Uzhgorods'kogo universytetu, serija «Medycyna»*. 2013; 3: 142-145.
9. Pavlenko O. V., Vakhnenko O. M. Ways of reforming the system of providing dental care to the population of Ukraine. Discussion. *Sovremennaja stomatologija*. 2013; 4: 180-184.
10. Danilevsky N. F., Borisenko A. V. To the issue of etiology, classification and terminology of periodontal diseases. *Novyny stomatologii'*. 2001; 1: 8-10.
11. Khomenko L. O., Ostapko O. I., Bidenko N. V. Modern view on the classification of periodontal diseases in children. *Profilaktychna ta dytjacha stomatologija*. 2009; 1: 6-11.
12. Sfasciotti G. L., Marini R., Pacifici A. et al. Childhood overweight-obesity and periodontal diseases: is there a real correlation? *Ann. Stomatol. (Roma)*. 2017; 7 (10): 65-72.
13. Khomenko L. A., Ostapko O. I., Bidenko N. V. Periodontal diseases in young people age: the problem of risk and diagnosis. *Stomatolog*. 2006; 1-2: 54-57.
14. Modina T. N., Mamaeva E. V., Lopatkina O. I. Parodontal tissue pathology and the functional state of the body in adolescents. *Stomatologija detskogo vozrasta i profilaktika*. 2006; 1-2: 78-84.
15. Ostapko O. I., Timofeeva O. O. Statistical estimation of risk factors and prognostication of the development of periodontal diseases in children. *Naukovyj visnik NMU imeni O. O. Bogomol'ca*. 2007; Special issue; 165-169.
16. Khomenko L. O. Dental health of Ukraine's children: reality and prospect. *Naukovyj visnik NMU im. O. O. Bogomol'ca*. 2007; Special Issue: 11-14.
17. Smolyar N. I. *Stomatologichne zdorov'ja ditej. Dosjagnennja, problemi, perspektivi. Aktova promova 16 listopada 2006* [Dental health of children. Achievements, problems, perspectives. Act speech November 16, 2006]. Lviv: GalDent. 2006: 27.

18. **Denga O.V., Mirchuk B. M., Radjab M.** Prevalence of tooth-abdominal anomalies and dental caries in children during early variable occlusion. *Ukrains'kij stomatologichnij al'manah* 2004; 1-2: 48-51.

19. **Vasilchuk O. S., Filimonov Yu. V., Martyniuk A.V.** Prevalence of dental caries and tooth-jaw anomalies in children aged 9-12 years in Tomashpil district, Vinnytsia region. *Visnik morfologii*. 2016; 1(22): 155-158.

20. **Ivanov V.S.** Stomatological morbidity in children of preschool and primary school age in Odessa (part 1). *Vestnik stomatologii*. 2013; 1: 120-124.

Поступила 05.02.19

Експертна проблемна комісія МОЗ та НАМН України «Стоматологія» повідомляє:

За 2018 рік на засіданнях Експертної проблемної комісії МОЗ та НАМН України «Стоматологія» (протокол №60 від 02.07.18р., протокол №61 від 26.12.18р.) розглянуті та рекомендовані до виконання такі дисертаційні роботи за спеціальністю «Стоматологія»

Пошукувач	Робоча назва дисертаційної роботи	Науковий керівник (консультант)	Наукова установа	На здобуття наукового ступеня
2	3	4	5	6
Романюк Дойніца Григорівна	Обґрунтування методів антенатальної профілактики карієсу зубів у дітей з урахуванням макро- і мікроелементного забезпечення організму вагітної жінки.	Годованець О.І., д.мед.н., доц.	ВДНЗУ «БДМУ» (Чернівці)	Кандидата медичних наук
Гринкевич Людмила Георгіївна	Обґрунтування методів профілактики карієсу зубів у період формування тимчасового прикусу з урахуванням макро- і мікроелементного забезпечення організму дитини.	Годованець О.І., д.мед.н., доц.	ВДНЗУ «БДМУ» (Чернівці)	Кандидата медичних наук
Рачинський Сергій Володимирович	Обґрунтування необхідності і основні принципи нормування праці стоматологів-хірургів при встановленні дентальних імплантатів.	Шнайдер С.А., д.мед.н., проф.	ДУ «ІС ЦЛХ НАМН» (Одеса)	Кандидата медичних наук
Вишневська Ганна Олександрівна	Теоретичне та практичне обґрунтування методик регенеративної терапії пародонту. Експериментально-клінічні дослідження.	Шнайдер С.А., д.мед.н., проф.	ДУ «ІС ЦЛХ НАМН» (Одеса)	Доктора медичних наук
Золотухіна Олена Леонідівна	Клініко-експериментальне обґрунтування застосування лікувально-профілактичного комплексу у тютюнозалежних пацієнтів з хронічним генералізованим пародонтитом і з супутнім хронічним гіперацидним гастритом.	Романова Ю.Г., д.мед.н., проф.	ОНМедУ (Одеса)	Кандидата медичних наук
Барніч Ірина Іванівна	Клініко-експериментальне обґрунтування застосування бактеріостатиків при проведенні закритого кюретажу у пацієнтів з хронічним генералізованим пародонтитом на тлі хронічного гіперацидного гастриту.	Романова Ю.Г., д.мед.н., проф.	ОНМедУ (Одеса)	Кандидата медичних наук
Непорожня Вікторія Михайлівна	Прогнозування і профілактика післяопераційних ускладнень загоєння ран при невогнепальних ушкодженнях м'яких тканин обличчя.	Гулук А.Г., д.мед.н., проф.	ОНМедУ (Одеса)	Кандидата медичних наук
Друм Максим Борисович	Особливості клінічної течії, профілактики та лікування пародонта у осіб з порушенням носового дихання.	Новицька І.К., д.мед.н., доц.	ДУ «ІС ЦЛХ НАМН» (Одеса)	Кандидата медичних наук